

Mit olvasnak a képviselő urak?

A parlamenti könyvtár és a képviselők tudásszomja

Az Országház épületében van egy halk nyugalmas, intím hatású helyiség. Míg fönn az ülésteremben különböző pártok képviselői vívják egymással harcukat, lenn finom, artisztikus légkörben, csendben visszavonulva töltik idejüket a honatyák. Ez a magyar országyűlés képviselőházának könyvtára. Tízénhat helyiségből áll ez a könyvtár, amelyben a legutolsó kimutatás szerint 52.617 művet őriznek 133.450 kötetben. Maga a könyvtár több mint száz esztendő múltát tekint már vissza. Gyökerei 1825-ig nyúlnak hátra, az akkori országyűlés mellett működő jurátusok könyvtára vetette meg az alapját. De tulajdonképpen csak 1866. óta beszélhetünk az országyűlés szorosabban vett könyvtáráról, melyet 1869-ben már 5—600 darabra becsültek. Előbb a Nemzeti Múzeum egyik szobájában talált otthont az országyűlés könyvtára, később helyezték át a Sándor uccai palotába. 1901-ben kisebb tűzvész támadta meg a könyvtárat, amely ekkor jelentős veszteségeket szenvedett. Mikor azután elkészült az országház új épülete a mai Kossuth Lajos téren, idehelyezték át a könyvtárat is. Azóta állandóan fejlődik és gyarapszik ez az értékes kultúrértékünk. Lényegesebb változást a forradalmak alatt szenvedett a könyvtár. A kommunizmus alatt, 1919-ben a történelmi materializmus kutató intézete vette kezelésbe.

Mi van az országyűlés könyvtárában?

Persze, két kérdés merülhet fel: Hogyan gyarapszik ez a könyvtár és főleg, mi az, ami olvasható benne? Ami a könyvtár gyarapodását illeti, főleg ajándék, hivatalos megküldés, vétel, csereviszony útján történik ez. Az 1922. évi XX. törvény cikk pedig elrendelte, hogy a parlament könyvtárának meg kell küldeni az összes magyar nyomdatermékeket. Tehát minden Magyarországon megjelenő nyomtatvány eljut a képviselőház könyvtárába. Természetesen ez olyan halmazát jelentené a könyveknek, amit el sem lehetne helyezni. Így a könyvtár már előre lemondott az elemi iskolai és középiskolai tankönyvekről, orvostudományi, technikai munkákról, naplóról, stb. Ellenben mindaz, ami ezenkívül Magyarországon megjelenik, — tehát minden egyéb tudományos könyv, napilap — bekerül a könyvtárba. És ezenkívül természetesen a szépirodalom is.

— És mit csinálnak a szépirodalmi munkákkal? — kérdezzük dr. Nagy Miklóst, a könyvtár érdemes igazgatóját, aki immár 32 éve, első éves jogászaként áll a parlament könyvtárának szolgálatában.

— Hát a javát megtartjuk, a többi kislejtezük. Két-három-négy esztendőnként ilyen selejtező eljárásnak vetjük alá a szépirodalmi

könyveket s ezeket azután a külföldi Magyarok Világszövetsége útján eljuttatjuk a nagyvilágban szétszórt magyar testvéreinkhez. Így küldtünk legutóbb Sao Paoloba, Winnipegbe, a francia szénbányavidék magyarjainak. Általában mindenhol, ahol magyarok élnek s kéri a könyveinket.

— A képviselő urak olvassák a szépirodalmi munkákat?

— Ezt nem tudhatom. Ők azt mondják, hogy a feleségüknek és a gyerekeiknek viszik haza.

— Mégis milyen szépirodalmat kedvelnek leginkább a képviselők?

— Főleg Jókait, Mikszáthot, Rákosi Viktort, Adykat is nagy a tábora, Móriczot, Babitsot nem annyira. Annak idején Kossolányitól az Édes Annát vitték el, Jack London dolgait is nagyon szeretik. Általában irodalmilag elintézett nagyságokat visznek el nagy számban, az élő írók iránt sokkal kisebb az érdeklődés.

Csökken a honatyák érdeklődése a közjog iránt

— És hogyan állunk a komolyabb kérdésekkel? — kérdezzük.

— Bizony megváltozott a képviselők ízlése — válaszolja Nagy igazgató. — A háború előtt főleg közjogi, közgazdasági kérdések iránt érdeklődtek. Ma ezek iránt az érdeklődés nagyon csökkent. Inkább folyóiratokat, hírlapokat, történelmi munkákat olvasnak. Hogy csak az elmúlt év adatait vegyük számba, 3829 hírlapra esik 1721 közgazdasági és 1100 közjogi mű. Igen gyakori látogatóink különböző bizottságok vagy javaslatok előadói, akik lejönnek ide, hogy egy-egy javaslatához szükséges adatot kihalásszák a könyvtárból. Egy rendes közkönyvtárban harminc olvasó kevesebb gondot okoz, mint itt egy képviselő. Megtörténik, hogy négyen-öten állunk rendelkezésére. Mert egy közkönyvtárban az olvasó bemegy, kikéri a könyvet s az vagy megvan, vagy nincs. Nálunk jegyzetet, idézetet keres s ezt bizony annyian keressük, ahányan tudjuk. Nem letekintendő munka ez, ha meggondoljuk, milyen nagy forgalmat végzett könyvtárunk az elmúlt esztendőben. 16.612 művet vittek el 24.098 kötetben. Ennyit kellett regisztrálni és nyilvántartani. Ilyenkor, törvényjavaslatok tárgyalásakor, mint most a nyugdíjjavaslatnál, bizony nagyon nagy az érdeklődés. Délelőtt, délután 18—20 képviselő látogatja a könyvtárat. Azonkívül 4—5 felsőházi tag. Általában a fele a képviselőknek érdeklődik a könyvtár iránt. A másik felének a színt se látjuk soha...

Kik a könyvtár leggyakoribb vendégei?

— És kik a könyvtár legszorgalmasabb vendégei? — kérdezzük a direktor urat.

— Almásy László, a képviselőház elnöke olvas a legtöbbet — hangzik a válasz. — Hetenként két-három könyvet is elvisz. Főleg közjogi, közgazdasági munkákat, memoárokat, útleírásokat. Az ellenzéki képviselők közül pedig Farkas Tibor. Ő csupa közgazdasági munkát olvas. Ugyanez iránt érdeklődnek gróf Eszterházy Mór és gróf Pallavicini György is. Az utóbbi azonban büzgő olvasója a memoáriróadalomnak is. Nagyon sokat járt a könyvtárba gróf Apponyi Albert is, aki igen alapos ember volt. Néhány évvel ezelőtt, amikor egyiptomi útjára készült, az ókorból az újkorig áttanulmányozta Egyiptom egész történetét, művészetét s mindazt, amit csak Egyiptomról el lehetett olvasni. Úgy utazott el s ennek a hatalmas anyagnak birtokában írta cikkeit, amelyek azután egész Európában szenzációt keltettek alaposágukkal és tárgyismeretükkel.

— Vannak a könyvtárnak miniszterlátogatói is?

— Amíg miniszterek, addig nem igen. Olyankor nincs idejük könyvtárat látogatni. Sokkal sűrűbben járnak ide, amikor megváltak a hárszonszéktől. Gömbös Gyula, amióta miniszterelnök, természetesen egyszer sem járt itt, de annál sűrűbben vitte el könyveket, bár a miniszterelnökségi könyvtár teljesen a rendelkezésére áll. Gróf Bethlen István is csak azóta látogatott, amióta nem miniszterelnök. Mostanában az Apponyiról szóló könyveket tanulmányozza, mert Apponyi felett szándékozik emlékbeszédet tartani halála első évfordulója napján. Báró Korányi Sándor, mint miniszter is, állandó vendégünk volt Gróf Andrássy Gyula kétszer-háromszor járt itt mindössze, viszont gróf Tisza István sűrűn járt. Főleg angol közjogi munkákat olvasott. Sokat látogatta a könyvtárat Szilágyi Dezső Rengeteg könyvet is vitt haza magával olvasni. Halála után úgy kellett a könyveket visszazállítani.

— A szocialisták közül Szeder, Malasits,

Kéthly, Buchinger, Propper, Györki, Esztérgályos képviselők a látogatóink. Ők főleg törvényeket és rendeleteket tanulmányoznak. Peyer sose volt itt. Bűchler se.

— A független kisgazdák közül Eckhardt, Ulain gyakrabban jár ide. Ő inkább közgazdasági munkákat olvas. Wolff Károly sose volt itt. Meskó se, Scitovszky Béla, Zsitvay, Tomcsányi csak azóta járnak, mióta nem miniszterek. Grieger filozófiát, történelmet, politikát, szépirodalmat tanulmányoz. Pekár viszont történelmi munkákat.

— Összesen vagy huszonnégy felsőházi látogatónk van. A legsűrűbben Józán Miklós, Pap József, Majláth György látogat el ide.

A honatyákon kívül kik látogathatják a könyvtárat?

— Az előbb, — fordulunk Nagy igazgatóhoz — kölcsönzésről méltóztatott beszélni. Sok könyvet kölcsönöznek ki?

— Az elmúlt évben 4108-at. Most december elsején 3154 munka volt kikölcsönözve 3589 kötetben.

— És rendszeresen visszahozzák a könyveket a képviselők?

— Hát, ha valaki nem hozza vissza, akkor először én küldök felszólítást, azután házelnök és csak legvégső soron kerül perre az ügy. Különben is ilyen peres eljárásra csak volt képviselőkkel szemben szokás kerülni. A szabályzat írja, hogy házelnök utasítás után nyolc napon belül kell a könyveket visszajuttatni. Ha azután megbukna a képviselő urak, hosszú orral jönnek és hozza vissza a könyveket. Újabb azonnali könyvtárszabályzat-módosítás történt s az volt képviselők is használhatják a könyvtárat úgyszólván a minisztériumok kiküldöttei, egyetemi tanárok, ujságírók, akik erre külön engedélyt kapnak. Általában a könyvtár a nagyközönség számára zárva van. Most szándékunk egy újabb nagy olvasótermet létesíteni, hogy a fokozott érdeklődésnek jobban megfelelhessünk. Ami pedig a kölcsönzésről illeti, meg kell jegyezni, nem kell azt hisznie, hogy a képviselő urak nem hozzák vissza a könyveket. Mindössze három volt képviselő ilyen ügyből kifolyólag jelenleg per alatt.

— Egy utolsó kérdés. Milyen nyelvű munkákat olvasnak a képviselők?

— Főleg magyar műveket. Sorrendben azután következnek a német, francia, angol, olasz. Esetleg a latin. Szláv iránt már nem nagy az érdeklődés. Van néhány szovjet nyelvű nyelvünk orosz nyelven, de ezek iránt sem érdeklődik.

Mire e sorok megjelennek, már karácsonyvakációra ment a t. Ház. Ilyenkor elcsúszdik a parlament könyvtárának könyvtáris. A képviselő urak ilyenkor nem olvasnak hazamennek és pihennek a babéraikon...

Polonyi György

Január elején jelenik meg

Dr. Hevesi Sándorné:

Az ideális háztartás

A szép otthon = Jó konyha

Ara 6.50 pengő

INGYEN
kapja mindenki,
ha 1/4 évre előfizet a Színházi Életre 6.50 pengőért

Kérjen prospektust, hogy egyéb kedvezményeinkről értesíthessük

Színházi Élet

kiadóhivatala, VII., Erzsébet-körut 7